

Keti Koti

Herdenking van de afschaffing van de slavernij

Bezinningsprogramma
rondom 'Keti Koti'
16 juni t/m 1 juli 2023

Lutherse Kerk te Zwolle, Koestraat 2-4

Gedenken afschaffing slavernij

*Doorgaand bezinnen op vrijheid
voor ieder mens*

In 2023 gedenken we in Nederland de afschaffing van de slavernij in Suriname & de Nederlandse Antillen (1 juli 1863), en de lange weg die nog te gaan is, om slavernijstructuren uit ons denken en omgaan met elkaar te verwijderen. Het feest van de bevrijding, “Keti Koti, de ketens verbroken...” - dat is geen “ver van ons bed verhaal”! Het raakt ons als kerkelijke gemeenschap in menig opzicht, - in de geschiedenis van veel van onze eigen gemeenteleden en in onze erfenis als Nederlanders en Europeanen, die met de slavenhandel de rijkdom van onze culturen hebben opgebouwd. Naast het gedenken van de lange weg naar bevrijding is er daarom vooral ook de uitdaging om vrijheid niet als vanzelfsprekendheid te veronderstellen, maar er aan te blijven werken, in eigen kring en daarbuiten.

In 2023 is het 160 jaar geleden dat de slavernij in Nederland is afgeschaft, en 150 jaar geleden dat slaven werkelijk vrij waren. 1 Juli is de dag van de afschaffing in 1873. In Suriname is de dag van de afschaffing van de slavernij een feestdag onder naam ‘Keti Koti’. De naam stamt uit het Sranantongo en betekent 'ketenen gebroken'. Of in de volksmond ‘Kettingen snijden’.

Activiteiten

In De Lutherse Kerk van Zwolle zijn rondom 'Kerk en slavernij' activiteiten georganiseerd. Deze activiteiten vinden plaats op en rondom 'Keti Koti'. Iedereen is welkom om (een deel van) het programma mee te maken. In dit programma staan deze activiteiten beschreven.

Voor verschillende onderdelen is het fijn als u zich opgeeft, i.v.m. organisatie.

De activiteiten starten altijd in de Lutherse Kerk, Koestraat 2-4, of op het plein aan de achterkant van de Lutherse Kerk (ingang via de kant aan de Potgietersingel).

Er zijn geen kosten verbonden aan de activiteiten.

Voor informatie en/of opgave:

Ds. Margo Jonker

predikant@elkz.nl

0613525202

Expositie Kerk en slavernij in Lutherse Kerk

Ter verdieping en kennismaking met 'Kerk en slavernij' is er in de Lutherse Kerk van Zwolle een expositie over dat thema. Van 16 juni t/m 5 juli is deze expositie te bekijken, om en tijdens activiteiten die in de kerk plaatsvinden.

De Lutherse Kerk van Amsterdam, onder initiatief van Bianca Groen Gallant, heeft de expositie gemaakt.

Lezing 'Kerk en slavernij' door Gert van Klinken,

Kerkhistoricus Protestantse Theologische Universiteit

21 juni 2023, 19.30 uur in de Lutherse Kerk

'Kerk en slavernij' vormt een actueel onderwerp. Hoe kan het dat een zich christelijk noemende Nederlandse samenleving meer dan 300 jaar anderen tot slaaf gemaakt heeft? De Evangelische Lutherse Kerk zoekt ontmoeting met Surinaamse, Antilliaanse en Afrikaanse christenen. Samen met hen buigen we ons over slavernij: hoe kon dit gebeuren, hoe kunnen we voorkomen dat het zich herhaalt, hoe staat het met schadevergoeding? Op kerkelijk terrein liggen er lastige vragen betreffende de Bijbel, die slavernij onder voorwaarden lijkt te legitimeren. Vergelijk de brief van Paulus aan Philemon. Hoe komen we het bevrijdende van de Bijbel op het spoor, en wat zijn de consequenties? Het beginnende gesprek hierover biedt de kans om samen verder te komen.

Voor en na deze lezing is het mogelijk om de expositie over 'Kerk en slavernij' te bezichtigen.

Kerk is open vanaf 19.00 uur. Iedereen hartelijk welkom.

Stadswandeling door stad Zwolle o.l.v. Elly Touwen

Onderzoeker Historisch Centrum Overijssel

Dinsdag 27 juni om 19.30 uur, startend bij de Lutherse Kerk

Zaterdag 1 juli om 14.30 uur, startend bij de Lutherse Kerk

Een wandeling van anderhalf uur, en ongeveer 4 km.

Deze wandeling door de oude binnenstad laat zien dat ook Zwolle betrokken was bij de slavernij. De wandeling voert niet alleen langs straten en huizen waar in de 18de en 19de eeuw rijke Zwollenaren woonden die plantages bezaten of handel dreven in Indië, Suriname en West-Afrika maar ook langs kerken waar ze lid van waren of werden begraven. Slaafgemaakten werkten niet alleen op plantages maar ook als huisslaven. Sommige eigenaren namen hun 'trouwe bedienden' mee naar Nederland waar ze hun 'diensten' aan hun meesters voortzetten. In Zwolle hebben in de 19de eeuw zeker twee slaafgemaakten gewoond.

Voor en na de wandeling is de expositie 'Kerk en slavernij' te bezichtigen. Opgave voor de wandeling is fijn. Eventueel zal er een extra tocht uitgezet worden. Opgave bij: predikant@elkz.nl, of 0613525202

Tafel van verbinding – 22 juni, 17.30 uur

Samen eten is een manier om je te verbinden met elkaar. Je ontvangt het goede, deelt het goede en onderwijl kun je met elkaar spreken. Tafelgesprekken zijn een goede gewoonte, zeker in de Lutherse traditie. Luther zelf heeft veel tafelgesprekken gehouden en zijn studenten maakten daar mooie verslagen van, zodat wij ze nog kunnen lezen.

Deze gewoonte pakken wij heden ten dage weer op. In dit seizoen zijn de tafelgesprekken steeds een zoeken naar verbinding geweest: met elkaar, en met gasten die een bijzondere plek in kerk en wereld innemen. Soms gasten van ver weg. Soms gasten van heel dicht bij.

Op donderdag 22 juni is er een tafelgesprek met als gast aan tafel Rita Kappel. Zij is gemeentelid van de Lutherse kerk te Zwolle, woont in Zwolle en is opgegroeid in Suriname. We gaan met haar in gesprek over hoe zij de gevolgen van kolonialisme en slavernij ziet in Suriname, en ook in haar eigen leven. Een bijzonder tafelgesprek in de opmaat naar Keti Koti 2023.

Voor en na het tafelgesprek is het mogelijk om de expositie 'Kerk en slavernij' te bezichtigen.

Het tafelgesprek begint om 17.30 uur en duurt tot uiterlijk 19.15 uur. Er is een eenvoudige maaltijd van soep met brood. Opgave is noodzakelijk en mogelijk tot en met 19 juni, i.v.m. de voorbereiding van het eten bij Margo Jonker: 038 4525408/0613525202, predikant@elkz.nl

Viering – 18 juni

Op 18 juni zal in de viering aandacht gegeven worden aan de slavernij. De Lutherse Kerk heeft in haar traditie vrijheid als een groot goed leren kennen. Dat neemt niet weg, dat de gedachte van slavernij in de Bijbelse traditie vanzelfsprekende termen zijn. Hoe gaan we met de traditie om, waarin slavernij vanuit het geloof werd goedgekeurd? En hoe gaan we met ons geloof om als we opnieuw kijken naar ons verleden en willen kijken naar een nieuwe toekomst met vrijheid voor ieder mens? De viering is vormgegeven volgens de klassieke wijze, als gebruikelijk in de Lutherse traditie – met een oecumenische liturgie, verkondiging in woord en muziek, en ruimte voor kinderen. Voorganger is ds. Margo Jonker, organist is Luuk Schuurman. Lutherse kerk, Koestraat 2-4 zondag 18 juni 2023 om 10.00 uur.

Open Kerk – 1 juli

Op 1 juli is de Lutherse Kerk open. Er is dan de mogelijkheid om de expositie te bekijken, mee te wandelen met de wandeling door de stad o.l.v. Elly Touwen, en om 16.30 uur zal er een afsluitende vesper zijn. Lutherse Kerk, van 10.00 uur tot 17.30 uur

Blue beads – voor kinderen

Blauwe kralen zijn betekenisvol geworden rondom de afschaffing van de slavernij. Blauwe kralen waren een betaalmiddel geworden voor tot slaaf gemaakten. Maar met de afschaffing van de slavernij werd dat betaalmiddel van het ene op het andere moment afgeschaft. Dat was wederom een groot onrecht voor de slaven. Veel van die kralen zijn in zee gegooid en worden heden ten dage soms nog teruggevonden. Nu zijn de blauwe kralen belangrijk geworden: teken van een pijnlijk verleden en tegelijkertijd een toekomst die vrij is, en ook niet zonder pijn. Op verschillende momenten is er voor kinderen de mogelijkheid om met blauwe kralen aan het werk te gaan. Tijdens een kindernevendienst en tijdens de Open Kerk van 1 juli.

Programma in de weken rondom ‘Keti Koti’

Lutherse Kerk, Zwolle, Koestraat 2-4 (of via plein achterzijde)

Expositie

16 juni t/m 5 juli is er een expositie over kerk en slavernij, die gemaakt is door de Lutherse Kerk van Amsterdam onder initiatief van Bianca Groen. De expositie is te bekijken na afloop van vieringen en voor en na de verschillende activiteiten.

Viering

18 juni, 10.00 uur in de Lutherse Kerk: in de viering aandacht voor slavernij.

Wandeling – kijken naar kolonialisme en slavernij

27 juni 19.30 uur, en 1 juli 14.30 uur: Wandelingen door Zwolle onder leiding van Elly Touwen en kijken naar kolonialisme en slavernij verleden in de stad. Start: Lutherse Kerk Zwolle. Opgave is fijn: predikant@elkz.nl of 0613525202

Lezing over ‘Kerk en slavernij’

21 juni 2023, 19.30 uur: Lezing door dr. Gert van Klinken over ‘Kerk en Slavernij’, in de Lutherse Kerk te Zwolle.

Tafelgesprek

22 juni, 17.30 uur. Tafelgesprek in de Lutherse Kerk van Zwolle met een gast aan tafel: Rita Kappel. Zij is gemeentelid van de Lutherse Kerk te Zwolle, woont in Zwolle en is opgegroeid in Suriname. Opgave noodzakelijk: predikant@elkz.nl, 0613525202

Gedenken einde slavernij verleden

30 juni, 19.00 uur: gedenken van het einde van de Nederlandse trans-Atlantische slavernij bij het Nijkerkerbolwerk in Zwolle, achter theater de Spiegel. De organisatie is in handen van Keti Koti Zwolle, of wel Stichting Comité 30 juni/1juli Zwolle.

Kerk open voor tentoonstelling, wandeling en vesper

1 juli 2023 – 10.00 uur tot 17.30 uur: de Lutherse kerk is open t.b.v. de tentoonstelling ‘Kerk en slavernij’. Om 14.30 uur een wandeling door de stad, en om 16.30 uur een vesper in de Lutherse Kerk.